

Анализ на енергетичната земеделска техника в България

К. Стоянов, Хр. Белоев

Abstract: Analysis of certainty with agriculture machinery in Bulgaria. In this paper we present some problems of certainty with agriculture machinery in Bulgaria. The allotment of the power grid machines with respect to the arable areas to the territory of Bulgaria is browsed.

Key words: Analysis, certainty, agriculture machinery.

ВЪВЕДЕНИЕ

Ролята на техниката в селското стопанство и в икономиката на РБ се изменя успоредно с настъпващите промени в резултат на търсенето и предлагането на земеделските продукти и плануването им за отглеждане в следващата година и [1].

Все по-ярко се откроява и подчертава острата нужда от обновяване на техниката в земеделието ни с по-нова, по-модерна, по-производителна, по-надеждна и специализирана.

Ето защо, целта е комплексно да се разгледа въпроса за състоянието на осигуреността с техника на земеделието и да се покаже с каква техника разполага и на каква техника разчита селското стопанство в България.

ИЗЛОЖЕНИЕ

Забелязва се, че в последните години нараства закупуването на нова земеделска техника, произведена от известни западни фирми. Това от своя страна доведе до излизане от временния застой в покупките и продажбите на скъпоструващата земеделска техника.

За целта се проведе проучване посредством и със съдействието на Контролно техническа инспекция (КТИ) към Министерството на земеделието и продоволствието, за събиране и обработка на данните и анализирането им. Изследването обхваща всички енергетични машини на територията на РБългария работещи в областта на земеделието, като включва 9111 зърнокомбайни, 2567 верижни трактора и 42536 колесни трактора, разпределени по срока на използване – до 7 години, от 7 до 10 години и над 10 години. Обобщените резултати са посочени в табл.1.

Това ни подсказва, че е необходимо да се обърне внимание и да се възобнови крупното земеделие и отглеждането на земеделска продукция на големи площи. Нека вземем данни за състоянието на наличните основни енергетични земеделски машини в България до 2007 г (табл.1), [1,2].

Таблица 1. Състояние на основните енергетични земеделски машини на територията на Р България до 2007 г.

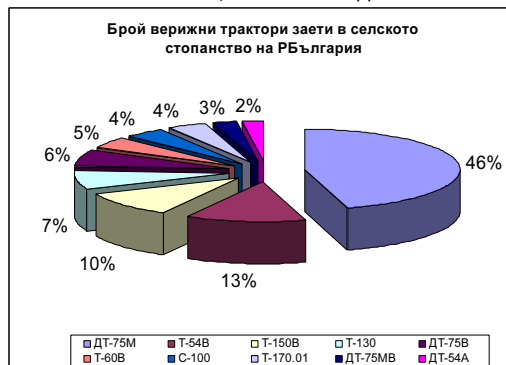
№	Марка енергетична единица земеделска техника	Модел	Брой	До 7 г.	От 7 до 10 г.	Над 10 г.
1	Верижни трактори		2567	33	33	2504
		ДТ-75М	998	9	0	989
		Т-54В	275	0	2	273
		Т-150В	228	0	1	227
		Т-130	163	0	1	163
		ДТ-75В	142	0	1	141

НАУЧНИ ТРУДОВЕ НА РУСЕНСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ - 2008, том 47, серия 1.1

		Т-60В	100	1	0	99
		С-100	90	0	1	89
		Т-170.01	90	0	6	84
		ДТ-75МВ	56	0	0	56
		ДТ-54А	50	0	0	50
2	Останали малобройни	други	375	23	21	333
Колесни трактори			42536	4272	1723	36541
1	CASE	Всички модели	262	151	39	72
2	DEUTZ FAHR	Всички модели	170	87	18	65
3	FENDT	Всички модели	116	76	9	31
4	FIAT	Всички модели	33	6	1	26
5	FORD	Всички модели	51	5	6	40
6	FORTSCHRITT	Всички модели	165	3	5	157
7	JOHN DEERE	Всички модели	284	185	36	63
8	KUBOTA	Всички модели	185	34	29	122
9	LAMBORGHINI	Всички модели	83	59	13	11
10	LANDINI	Всички модели	159	139	7	13
11	MASSEY FERGUSON	Всички модели	286	152	40	94
12	NEW HOLLAND	Всички модели	242	215	18	9
13	RENAULT	Всички модели	48	20	4	24
14	SAME	Всички модели	54	28	7	19
15	SKODA	Всички модели	34	2	1	31
16	STEYR	Всички модели	39	8	2	29
17	URSUS	Всички модели	43	6	11	26
18	VALTRA	Всички модели	32	26	4	2
19	VOLVO	Всички модели	13	1	0	12
20	ZETOR	Всички модели	710	80	64	566
21	ДТ-20	ДТ-20	144	0	1	143
22	К-700	Всички модели	586	16	25	545
23	Китайски	Всички модели	1114	480	109	525
24	ЛТЗ	Всички модели	154	7	18	129
25	МТЗ Беларус	Всички модели	7039	1746	455	4838
26	Т-150	Всички модели	2504	67	78	2359
27	Т-25	Всички модели	3796	48	190	3558
28	Т-40	Всички модели	1039	8	18	1013
29	ТК	Всички модели	8285	190	249	7846
30	ЮМЗ		14091	143	222	13726
31	Останали малобройни	Други	775	-	-	-

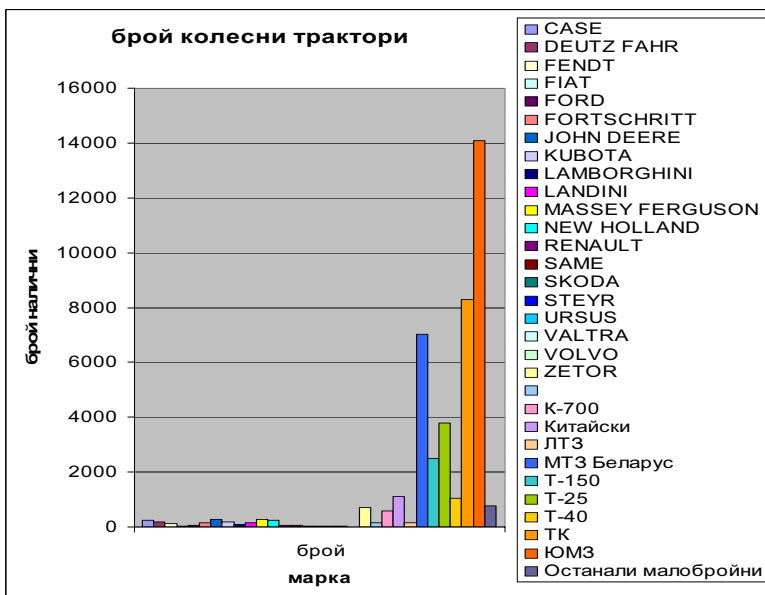
	Зърнокомбайни		9111	981	547	7583
1	CASE	Всички модели	247	119	65	63
2	СК, ЕНИСЕЙ, КЗС	Всички модели	3074	34	53	2987
3	CLAAS	Всички модели	1898	360	248	1290
4	DEUTZ-FAHR	Всички модели	55	5	4	46
5	EPPLER MOBIL	Всички модели	38	1	0	37
6	INTERNATIONAL	Всички модели	34	0	1	33
7	JOHN DEERE	Всички модели	418	149	59	210
8	LAVERDA	Всички модели	50	21	0	29
9	MASSEY FERGUSON	Всички модели	246	65	36	145
10	MDW	Всички модели	32	2	10	20
11	NEW HOLLAND	Всички модели	259	114	23	122
12	ZMAJ	Всички модели	38	0	1	37
13	ДОН	Всички модели	845	82	13	750
14	Е	Всички модели	1774	9	28	1737
15	Останали малобройни	Други	103	-	-	-

От представените резултати за наличната енергетична техника заета в областта на земеделието се вижда, че все още преобладават машините произведени в блискоизточните и азиатски страни в сравнение с по-малобройната, производство на западни фирми. Според [2] Европа е все още основен износител на трактори в световен мащаб – около $\frac{3}{4}$ от световният износ. На фиг.1. се вижда, че преобладават верижни трактори като ДТ-75М, Т-54В, Т-150 и ДТ-75В, като само тези четири марки са 76 % от общия брой трактори в нашата страна. При колесните трактори състоянието е почти аналогично, това се вижда от табл.1. и от фиг.2.

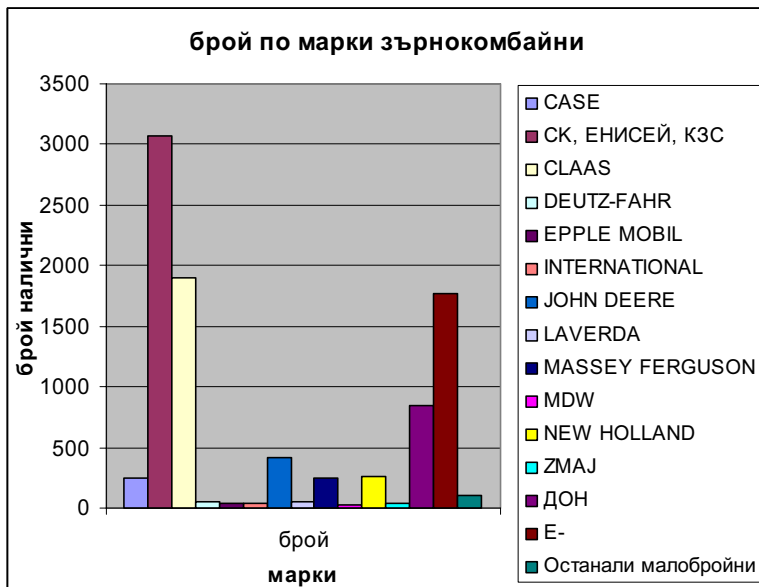

Фиг. 1. Брой на заетите в земеделието верижни трактори.

При колесните трактори и зърнокомбайните състоянието е почти аналогично, това се вижда от табл.1. и от фиг.2. и фиг.3.

Фиг.2. Брой на заетите в земеделието колесни трактори

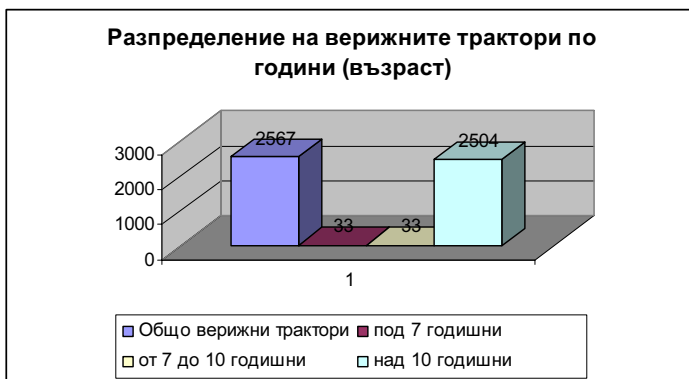

Фиг. 3 . Брой на заетите в земеделието зърнокомбайни

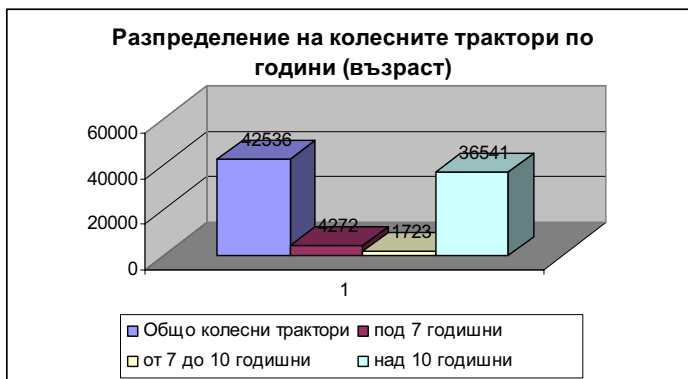
По данни от Статистическия годишник – 2007, обработваемите площи на територията на Р България, са 26 749 064 да, като стопанствата са 533 251 бр., т.е. на едно стопанство се пада средно по 50,16 да.

Вземайки наличните енергетични средства се получава средно по 1 трактор на 593 да и по 1 комбайн на 2920 да, на площи върху които са засети зърнено житни, част от бобовите, околните и маслодайните култури, които се прибират посредством зърнокомбайн.

Представяйки енергетичните машини по възраст, на фиг.4. и фиг.5., се вижда, че преобладава техниката използвана повече от 10 години (срок на служба): при верижните трактори 97,3 %, а за колесните трактори е 85,9 %. Процентите показват за необходимостта от модерна и надеждна техника, за да имаме съвременно, модерно и високопродуктивно земеделие.

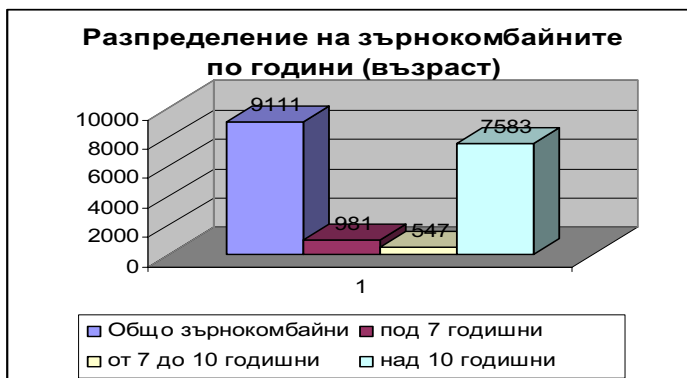

Фиг.4. Разпределение на верижните трактори по години (възраст)

фиг.5. Разпределение на колесните трактори по години (възраст)

При зърнокомбайните аналогично може да се представи състоянието им на фиг.6, и то е следното: зърнокомбайни със срок на служба (възраст) над 10 г. – 83,2 % и едва оставащите 16,8 % са работили и са на възраст под 10 години.

Фиг.6. Разпределение на зърнокомбайните по години (възраст)

От направения анализ на техниката по региона на производство-източноевропейско, азиатско и западноевропейско производство, могат да се обобщат следните резултати: общо за верижните и колесни трактори в България, западноевропейско производство, се пада дял от едва 7,7 %, а за зърнокомбайните процента е сравнително по-висок - 36,4%.

ИЗВОДИ

1. След систематизиране и структуриране на основните енергетични машини заети в областта на земеделието в България се установи, че преобладават тези с над 10 г. срок на служба: при тракторите – 86,6 %, и при комбайните – 83,2 %, което показва, че парка е силно амортизиран.

2. Техниката (общо за трактори и комбайни) източноевропейско и азиатско производство е 87,52 %, а западноевропейско производство-12,48 %.

3. Необходимо е постепенно и плавно подновяване с нови по-модерни, по-надеждни и по-качествени енергетични машини (трактори и комбайни), което би довело до по-модерно, по-сигурно и по-високопроизводително земеделие в България.

ЛИТЕРАТУРА

1. Агро статистика, Министерство на земеделието и горите, №103, 01.07.
2. Любенов, Л.,Изследване и анализ на осигуреността с земеделска техника в русенска област.НҚ-РУ,2004.
3. Данни на КТИ при Министерство на земеделието и продоволствието, декември 2007 г.

За контакти:

Гл. ас. д-р инж. Калоян Стоянов, Катедра “Земеделска техника”, Русенски университет “Ангел Кънчев”, Тел: 082 888-542, E-mail: kes@ru.acad.bg;

Доц. д-р инж. Христо Белолев, Катедра “Земеделска техника”, Русенски университет “Ангел Кънчев”, Тел: 082 888-465, E-mail: hbelojev@ru.acad.bg

Докладът е рецензиран.